English	HYBRID CHILLI (TANDAV)	मराठी	हिंदी (लेख)	गुजराती	ગુજરાતી (લેખ)	தமிழ்	தமிழில் (கோப்பு)	తెలుగు	తెలుగులో (ఫైల్)	ಕನ್ನಡ	ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ (ಫೈಲ್)	ગુજરાત	ગુજરાતમાં (ફાઈલ)
Field Sanitation	Remove residues of previous crops, weeds, old vines and diseased damaged plant material before sowing. Keep the boundaries of field clean to reduce pest and disease carry-over.	मागील पिकांचे अवशेष, तण, जुने वेल आणि रोगग्रस्त खराब झालेले वनस्पती साहित्य पेरणी होण्यापूर्वी काढून टाका. कीड आणि रोगांचे संक्रमण कमी करण्यासाठी शेताच्या सीमा स्वच्छ ठेवा.	पहले की फसलों, खरपतवार, पुराने बेलों और रोगग्रस्त क्षतिग्रस्त पौधों को बुवाई से पहले हटाएं। कीटों और रोगों के प्रसार को कम करने के लिए खेत की सीमाओं को साफ रखें।	વાવણી પહેલાં પાછલા પાકના અવશેષો, નીંદણ, જૂની વેલો અને રોગગ્રસ્ત નુકસાન પામેલા છોડ સામગ્રી દૂર કરો. જીવાત અને રોગના સંક્રમણને ઘટાડવા માટે ખેતરની સીમાઓને સ્વચ્છ રાખો.	விதைப்பு முன்பு முந்தைய பயிர்களின் எச்சங்கள், களைகள், பழைய கொடிகள் மற்றும் நோய் தாக்கிய சேதமடைந்த தாவர பொருட்களை அகற்றவும். பூச்சி மற்றும் நோய் பரவலைக் குறைக்க வயலின் எல்லைகளை சுத்தமாக வைத்திருக்கவும்.	పంట విత్తనాలు వేయడానికి ముందు మునుపటి పంటల అవశేషాలు, కలుపు మొక్కలు, పాత తీగలు మరియు వ్యాధి సోకిన దెబ్బతిన్న మొక్కల పదార్థాలను తొలగించండి. పురుగు మరియు వ్యాధి వ్యాప్తిని తగ్గించడానికి పొలం అంచులను శుభ్రంగా ఉంచండి.	ಬಿತ್ತನೆಗೂ ಮುಂಚೆ ಹಿಂದಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಅವಶೇಷಗಳು, ಕಳೆ ಗಿಡಗಳು, ಹಳೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಸಸ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ. ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಹೊಲದ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.	ગત પાકના અવશેષો, નીંદણ, જૂના વેલા અને રોગગ્રસ્ત નુકસાન પામેલા છોડ સામગ્રી વાવણી પહેલાં દૂર કરો. જીવાત અને રોગના સંક્રમણ ઘટાડવા માટે ખેતરની સીમાઓને સ્વચ્છ રાખો.
Soil requirement	Sandy loam to loam soil, well-drained, fertile, with good organic matter, Ideal pH range: around 6.0-7.0. Avoid waterlogging, as Chilli is sensitive to excess moisture.	मध्यम ते चांगल्या निचऱ्याची, सेंद्रिय पदार्थांनी समृद्ध, उत्पादन क्षमतेचा उच्च दर्जा असलेली वाळू. आदर्श pH श्रेणी: सुमारे 6.0-7.0. मिरची जास्त ओलाव्याला संवेदनशील असल्याने पाणी साचू देऊ नका.	ठीक ड्रेनेज वाली रेतीली दोमट, उपजाऊ, जैविक पदार्थों से भरपूर। आदर्श पीएच सीमा: लगभग 6.0-7.0। जलभराव से बचें, क्योंकि मिर्च अत्यधिक नमी के प्रति संवेदनशील होती है।	સારી નિકાલ ધરાવતી, ફળદ્રુપ, સેન્દ્રિય પદાર્થથી સમૃદ્ધ રેતાળ દોમટ જમીન. આદર્શ pH શ્રેણી: આશરે 6.0-7.0. પાણી ભરાવા ટાળો, કારણ કે મરચું વધુ પડતા ભેજ પ્રતિ સંવેદનશીલ છે.	மணல் கலந்த களிமண் மண், நல்ல வடிகால் வசதி, வளமானது, நல்ல கரிமப் பொருட்கள் நிறைந்தது. சிறந்த pH வரம்பு: தோராயமாக 6.0-7.0. மிளகாய் மிகை ஈரப்பதத்தை உணர்வதால் நீர் தேங்குவதைத் தவிர்க்கவும்.	పిండి లోమ నేల, బాగా నీరు పారే, సారవంతమైన, సేంద్రియ పదార్థాలతో సమృద్ధిగా ఉంటుంది. ఆదర్శ pH పరిధి: సుమారు 6.0-7.0. మిరప అధిక తేమకు సున్నితంగా ఉన్నందున నీరు నిలవకుండా చూడండి.	ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಲೋಮ ಮಣ್ಣು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಿದಾಗುವ, ಫಲವತ್ತಾದ, ಸಾವಯವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರ್ಶ pH ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಸುಮಾರು 6.0-7.0. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಅತಿಯಾದ ತೇವಾಂಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೀರು ನಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ.	મધ્યમ થી સારી નિકાલ ધરાવતી, ફળદ્રુપ, સેન્દ્રિય પદાર્થથી સમૃદ્ધ રેતાળ દોમટ જમીન. આદર્શ pH શ્રેણી: આશરે 6.0-7.0. મરચું અતિશય ભેજ પ્રતિ સંવેદનશીલ હોવાથી પાણી ભરાવા ટાળો.
Soil Testing	Conduct soil testing at least once every 2-3 years for EC, pH, OC, and macro-micro nutrients, and apply fertilizers based on test results.	मिरची ही हलकी, मध्यम आणि जोरदार मुळांच्या वाढीच्या जातींसाठी जास्त काळ योग्य आहे. 2-3 वर्षांत किमान एकदा माती परीक्षण करणे आणि चाचणी परिणामांवर आधारित खत द्यावे.	मिर्च मध्यम, तेज और गहरी जड़ वाली किस्मों के लिए लंबे समय तक उपयुक्त है। हर 2-3 वर्ष में कम से कम एक बार मिट्टी परीक्षण करें और परीक्षण परिणामों के आधार पर उर्वरक डालें।	મરચું મધ્યમ, ઊંડા અને મજબૂત મૂળ વાળી જાતોને લાંબા સમય સુધી યોગ્ય રહે છે. દર 2-3 વર્ષમાં ઓછામાં ઓછા એક વાર માટી પરીક્ષણ કરો અને પરીક્ષણના પરિણામોના આધારે ખાતર નાખો.	மிளகாய் நடுத்தர, ஆழமான வேர் வளர்ச்சி கொண்ட வகைகளுக்கு நீண்ட காலம் பொருந்தும். ஒவ்வொரு 2-3 ஆண்டுகளுக்கு குறைந்தபட்சம் ஒரு முறையாவது மண் பரிசோதனை செய்து, பரிசோதனை முடிவுகளின் அடிப்படையில் உரங்களை இடவும்.	మిరప మధ్యస్థ, లోతైన వేర్ల పెరుగుదల కలిగిన రకాలకు ఎక్కువ కాలం వర్తిస్తుంది. ప్రతి 2-3 సంవత్సరాలకు కనీసం ఒక్కసారి నేల పరీక్ష చేయండి మరియు పరీక్ష ఫలితాల ఆధారంగా ఎరువులు వేయండి.	ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಮಧ್ಯಮ, ಆಳವಾದ ಬೇರು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ.	મરચાં મધ્યમ, ઊંડા અને મજબૂત મૂળ વાળી જાતોને લાંબા સમય સુધી યોગ્ય રહે છે. દર 2-3 વર્ષમાં ઓછામાં ઓછા એક વાર માટી પરીક્ષણ કરો અને પરીક્ષણના પરિણામોના આધારે ખાતર નાખો.
Climate Suitability	Climate Requirement Water-season crop Does not tolerate frost or high humidity. Annual rainfall: 625–1500 mm is ideal if well-distributed.	अवजड माती आणि काळ्या मातीत चांगले वाढते. आदर्श pH श्रेणी: सुमारे 6.5-7.5. मिरची ही क्षारांबाबत संवेदनशील असल्याने खारट जमीन टाळा.	भारी मिट्टी और काली मिट्टी में अच्छी तरह बढ़ता है। आदर्श पीएच: 6.5-7.5। मिर्च क्षारता के प्रति संवेदनशील है, इसलिए खारी मिट्टी से बचें।	ભારે માટી અને કાળી માટીમાં સારી રીતે ઉગે છે. આદર્શ pH: 6.5-7.5. મરચાં ક્ષારતા પ્રત્યે સંવેદનશીલ હોવાથી ખારી જમીન ટાળો.	கனமான மண் மற்றும் கருப்பு மண்ணில் நன்கு வளரும். சிறந்த pH வரம்பு: சுமார் 6.5-7.5. மிளகாய் உப்புத்தன்மைக்கு உணர்திறன் கொண்டவை, எனவே உப்பு நிறை மண்ணை தவிர்க்கவும்.	భారీ నేలలు మరియు నల్ల నేలలో బాగా పెరుగుతుంది. ఆదర్శ pH పరిధి: సుమారు 6.5-7.5. మిరపకాయ క్షారతకు సున్నితంగా ఉన్నందున ఉప్పు నేలను నివారించండి.	ಭಾರೀ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರ್ಶ pH ಶ್ರೇಣಿ: ಸುಮಾರು 6.5-7.5. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಲವಣಾಂಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಉಪ್ಪು ಮಣ್ಣನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ.	ભારે જમીન અને કાળી જમીનમાં સારી રીતે ઉગે છે. આદર્શ pH શ્રેણી: આશરે 6.5-7.5. મરચાં ક્ષારતા પ્રત્યે સંવેદનશીલ હોવાથી ખારી જમીન ટાળો.
Land preparation	Land Preparation 2–3 deep ploughings followed by harrowing to make fine tilth. Add 20-25 t/ha FYM (farmyard manure) before last ploughing. Raised beds or ridges recommended in heavy soil areas for proper drainage	मुळांचे नीट विणणे 2-3 खोल नांगरणी करून माती तयार करा. शेवटच्या नांगरणीपूर्वी 20-25 टन/हेक्टर शेणखत (FYM) मिसळा. जड जमिनीत योग्य निचऱ्यासाठी उंच वाफे किंवा सऱ्या तयार करा.	मिट्टी को ढीला करने के लिए 2-3 गहरी जुताई करें। अंतिम जुताई से पहले 20-25 टन/हेक्टर गोबर खाद (FYM) डालें। भारी मिट्टी वाले क्षेत्रों में उचित जल निकासी के लिए उठी क्यारियों या रिजों की सिफारिश की जाती है।	મૂળ નીચે ઉતરે તે માટે 2-3 ઊંડી ખેડ કરો અને ત્યારબાદ હેરો ફેરવી સપાટ કરો. છેલ્લી ખેડ પહેલાં 20-25 ટન/હેક્ટર ગોબર ખાતર (FYM) ઉમેરો. ભારે જમીન વાળા વિસ્તારોમાં યોગ્ય નિકાલ માટે ઉભા ક્યારા અથવા રીજની ભલામણ કરવામાં આવે છે.	மண் துகள் நன்கு வர 2-3 ஆழமான உழவு செய்து, பின்னர் சமன்படுத்தி நன்கு பதப்படுத்தவும். கடைசி உழவுக்கு முன்பு 20-25 டன்/ஹெக்டேர் தொழு உரம் (FYM) சேர்க்கவும். கனமான மண் பகுதிகளில் சரியான வடிகால் வசதிக்கு உயர்த்தப்பட்ட பாத்திகள் அல்லது சால்கள் பரிந்துரைக்கப்படுகின்றன.	మట్టి బాగా పొడిగా అయ్యేలా 2-3 లోతైన దున్నకాలు చేయండి. చివరి దున్నకానికి ముందు హెక్టారుకు 20-25 టన్నుల పశువుల ఎరువు (FYM) జోడించండి. భారీ నేల ప్రాంతాలలో సరైన డ్రైనేజీ కోసం పెంచిన పడకలు లేదా రిడ్జ్‌లు సిఫార్సు చేయబడ్డాయి.	ಮಣ್ಣು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಿದಾಗಲು 2-3 ಆಳವಾದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ. ಕೊನೆಯ ಉಳುಮೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ 20-25 ಟನ್ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ (FYM) ಸೇರಿಸಿ. ಭಾರೀ ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಒಳಚರಂಡಿಗಾಗಿ ಎತ್ತರದ ಹಾಸಿಗೆಗಳು ಅಥವಾ ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.	મૂળ નીચે ઉતરે તે માટે 2-3 ઊંડી ખેડ કરો અને ત્યારબાદ હેરો ફેરવી સપાટ કરો. છેલ્લી ખેડ પહેલાં 20-25 ટન/હેક્ટર ગોબર ખાતર (FYM) ઉમેરો. ભારે જમીન વાળા વિસ્તારોમાં યોગ્ય નિકાલ માટે ઉભા ક્યારા અથવા રીજની ભલામણ કરવામાં આવે છે.
Sowing Time	Sowing Time / Season Seed sowing / nursery sowing in January–February (for summer crop) and June–July (for Kharif). • Seedlings: Throughout the year depending on irrigation. Transplanting after 30–40 days when seedlings are 12–15 cm tall. (Source: Kerala Agriculture Dept & Vikaspedia)	मुळांचे वाढ आणि विणणे • उच्च तापमान: मातीची उष्णता आणि पाण्याचे तापमान वाढल्यास मुळांची वाढ मंदावते. • थंड तापमान: मुळांची वाढ थांबते आणि रोपे मरू शकतात. • पहिल्या तापमान नियंत्रणाचे उद्दिष्ट: मुळांचे तापमान 25-30°C दरम्यान ठेवणे. • दीर्घकालीन परिणाम: उच्च तापमानामुळे मुळांच्या वाढीचा दर कमी होतो, ज्यामुळे पाणी आणि पोषक तत्वांचे शोषण कमी होते.	मिर्च की वृद्धि और विकास • उच्च तापमान: मिट्टी और पानी का तापमान बढ़ने पर जड़ों की वृद्धि धीमी हो जाती है। • निम्न तापमान: जड़ों की वृद्धि रुक जाती है और पौधे मर सकते हैं। • प्रमुख तापमान नियंत्रण का उद्देश्य: जड़ों का तापमान 25-30°C के बीच बनाए रखना। • दीर्घकालिक प्रभाव: उच्च तापमान जड़ों की वृद्धि दर को कम करता है, जिससे पानी और पोषक तत्वों का अवशोषण कम हो जाता है।	મરચાં વૃદ્ધિ અને વિકાસ • ઉચ્ચ તાપમાન: જમીન અને પાણીનું તાપમાન વધતાં મૂળ વૃદ્ધિ ધીમી પડે છે. • નીચું તાપમાન: મૂળ વૃદ્ધિ અટકી જાય છે અને છોડ મરી શકે છે. • મુખ્ય તાપમાન નિયંત્રણ ઉદ્દેશ: મૂળનું તાપમાન 25-30°C વચ્ચે જાળવવું. • લાંબા ગાળાની અસર: ઉચ્ચ તાપમાન મૂળ વૃદ્ધિ દરને ઘટાડે છે, જેથી પાણી અને પોષક તત્વોનું શોષણ ઓછું થાય છે.	மிளகாய் வளர்ச்சி மற்றும் வளர்ச்சி • வெப்பநிலை மேலாண்மை: மண் மற்றும் நீரின் வெப்பநிலை அதிகரிக்கும் போது வேர் வளர்ச்சி மெதுவாகிறது. • குளிர் வெப்பநிலை: வேர் வளர்ச்சி நின்று, செடிகள் இறக்கலாம். • முதன்மை வெப்பநிலை கட்டுப்பாடு: வேர் வெப்பநிலையை 25-30°C க்கு இடையே பராமரிக்கவும். • நீண்டகால விளைவு: அதிக வெப்பநிலை வேர் வளர்ச்சி விகிதத்தை குறைக்கிறது, இதனால் நீர் மற்றும் ஊட்டச்சத்து உறிஞ்சுதல் குறைகிறது.	మిరప పెరుగుదల మరియు అభివృద్ధి • అధిక ఉష్ణోగ్రత: నేల మరియు నీటి ఉష్ణోగ్రత పెరిగినప్పుడు వేర్ల పెరుగుదల నెమ్మదిస్తుంది. • తక్కువ ఉష్ణోగ్రత: వేర్ల పెరుగుదల ఆగిపోతుంది మరియు మొక్కలు చనిపోవచ్చు. • ప్రధాన ఉష్ణోగ్రత నియంత్రణ లక్ష్యం: వేర్ల ఉష్ణోగ్రతను 25-30°C మధ్య నిర్వహించడం. • దీర్ఘకాల ప్రభావం: అధిక ఉష్ణోగ్రత వేర్ల పెరుగుదల రేటును తగ్గిస్తుంది, తద్వారా నీరు మరియు పోషకాల శోషణ తగ్గుతుంది.	ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ • ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಪಮಾನ: ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಬೇರು ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. • ಕಡಿಮೆ ತಾಪಮಾನ: ಬೇರು ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳು ಸಾಯಬಹುದು. • ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತಾಪಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುರಿ: ಬೇರಿನ ತಾಪಮಾನವನ್ನು 25-30°C ನಡುವೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಿ. • ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಪರಿಣಾಮ: ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಪಮಾನ ಬೇರು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ನೀರು ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಹೀರಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.	મરચાં વૃદ્ધિ અને વિકાસ • ઉચ્ચ તાપમાન: જમીન અને પાણીનું તાપમાન વધતાં મૂળ વૃદ્ધિ ધીમી પડે છે. • નીચું તાપમાન: મૂળ વૃદ્ધિ અટકી જાય છે અને છોડ મરી શકે છે. • મુખ્ય તાપમાન નિયંત્રણ ઉદ્દેશ: મૂળનું તાપમાન 25-30°C વચ્ચે જાળવવું. • લાંબા ગાળાની અસર: ઉચ્ચ તાપમાન મૂળ વૃદ્ધિ દરને ઘટાડે છે, જેથી પાણી અને પોષક તત્વોનું શોષણ ઓછું થાય છે.
Seed rate & Spacing	Seed Rate / Sowing Method / Spacing Seed rate: 400 grams/ipm-pothole(ed) or 100 g/acre (hybrid). Spacing: 45 cm between rows × 30–45 cm (45 cm height), cover with shade net (origin-lightly sold) germination. Spacing: 60 × 60 cm for irrigated crops; 75 × 60 cm in rainfed conditions. (Source: Kerala Agriculture Dept.)	मिरची ही हलकी ते मध्यम, चांगल्या निचऱ्याची, सेंद्रिय पदार्थांनी समृद्ध, उत्पादनक्षम वाळू. आदर्श pH श्रेणी: सुमारे 6.0-7.0. पाणी साचू देऊ नका, कारण मिरची जास्त ओलाव्याला संवेदनशील आहे.	ठीक ड्रेनेज वाली रेतीली दोमट, उपजाऊ, जैविक पदार्थों से भरपूर। आदर्श पीएच सीमा: लगभग 6.0-7.0। जलभराव से बचें, क्योंकि मिर्च अत्यधिक नमी के प्रति संवेदनशील होती है।	સારી નિકાલ ધરાવતી, ફળદ્રુપ, સેન્દ્રિય પદાર્થથી સમૃદ્ધ રેતાળ દોમટ જમીન. આદર્શ pH શ્રેણી: આશરે 6.0-7.0. મરચું અતિશય ભેજ પ્રતિ સંવેદનશીલ હોવાથી પાણી ભરાવા ટાળો.	மணல் கலந்த களிமண் மண், நல்ல வடிகால் வசதி, வளமானது, நல்ல கரிமப் பொருட்கள் நிறைந்தது. சிறந்த pH வரம்பு: தோராயமாக 6.0-7.0. மிளகாய் மிகை ஈரப்பதத்தை உணர்வதால் நீர் தேங்குவதைத் தவிர்க்கவும்.	పిండి లోమ నేల, బాగా నీరు పారే, సారవంతమైన, సేంద్రియ పదార్థాలతో సమృద్ధిగా ఉంటుంది. ఆదర్శ pH పరిధి: సుమారు 6.0-7.0. మిరప అధిక తేమకు సున్నితంగా ఉన్నందున నీరు నిలవకుండా చూడండి.	ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಲೋಮ ಮಣ್ಣು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಿದಾಗುವ, ಫಲವತ್ತಾದ, ಸಾವಯವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರ್ಶ pH ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಸುಮಾರು 6.0-7.0. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಅತಿಯಾದ ತೇವಾಂಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೀರು ನಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ.	મધ્યમ થી સારી નિકાલ ધરાવતી, ફળદ્રુપ, સેન્દ્રિય પદાર્થથી સમૃદ્ધ રેતાળ દોમટ જમીન. આદર્શ pH શ્રેણી: આશરે 6.0-7.0. મરચું અતિશય ભેજ પ્રતિ સંવેદનશીલ હોવાથી પાણી ભરાવા ટાળો.
Seed rate & Spacing	Seed Rate / Sowing Method / Spacing Seed rate: 400 grams/ipm-pothole(ed) or 100 g/acre (hybrid). Spacing: 45 cm between rows × 30–45 cm (45 cm height), cover with shade net (origin-lightly sold) germination. Spacing: 60 × 60 cm for irrigated crops; 75 × 60 cm in rainfed conditions. (Source: Kerala Agriculture Dept.)	बीज दर / बुवाई विधि / फासले बीज की दरें बीज दर: 400 ग्राम/ipm-pothole (संकर) या 100 ग्राम/एकड़ (संकर)। बुवाई: मार्च से मई (गर्मी फसल) और जून-जुलाई (खरीफ)। पौधे के बीच की दूरी: 30 सेमी। पंक्ति से पंक्ति की दूरी: 45 सेमी। सिंचित फसलों के लिए 60 × 60 सेंटीमीटर; वर्षा आधारित परिस्थितियों के लिए 75 × 60 सेंटीमीटर।	ઉંચા તાપમાન: મૂળ વૃદ્ધિ ધીમી પડે છે અને મૂળ મરી જાય છે. નીચું તાપમાન: મૂળ વૃદ્ધિ અટકી જાય છે અને છોડ મરી શકે છે. મુખ્ય તાપમાન નિયંત્રણ ઉદ્દેશ: મૂળનું તાપમાન 25-30°C વચ્ચે જાળવવું. લાંબા ગાળાની અસર: ઉચ્ચ તાપમાન મૂળ વૃદ્ધિ દરને ઘટાડે છે, જેથી પાણી અને પોષક તત્વોનું શોષણ ઓછું થાય છે.	મરચાં વૃદ્ધિ અને વિકાસ • ઉચ્ચ તાપમાન: જમીન અને પાણીનું તાપમાન વધતાં મૂળ વૃદ્ધિ ધીમી પડે છે. • નીચું તાપમાન: મૂળ વૃદ્ધિ અટકી જાય છે અને છોડ મરી શકે છે. • મુખ્ય તાપમાન નિયંત્રણ ઉદ્દેશ: મૂળનું તાપમાન 25-30°C વચ્ચે જાળવવું. • લાંબા ગાળાની અસર: ઉચ્ચ તાપમાન મૂળ વૃદ્ધિ દરને ઘટાડે છે, જેથી પાણી અને પોષક તત્વોનું શોષણ ઓછું થાય છે.	மிளகாய் வளர்ச்சி மற்றும் வளர்ச்சி • வெப்பநிலை மேலாண்மை: மண் மற்றும் நீரின் வெப்பநிலை அதிகரிக்கும் போது வேர் வளர்ச்சி மெதுவாகிறது. • குளிர் வெப்பநிலை: வேர் வளர்ச்சி நின்று, செடிகள் இறக்கலாம். • முதன்மை வெப்பநிலை கட்டுப்பாடு: வேர் வெப்பநிலையை 25-30°C க்கு இடையே பராமரிக்கவும். • நீண்டகால விளைவு: அதிக வெப்பநிலை வேர் வளர்ச்சி விகிதத்தை குறைக்கிறது, இதனால் நீர் மற்றும் ஊட்டச்சத்து உறிஞ்சுதல் குறைகிறது.	మిరప పెరుగుదల మరియు అభివృద్ధి • అధిక ఉష్ణోగ్రత: నేల మరియు నీటి ఉష్ణోగ్రత పెరిగినప్పుడు వేర్ల పెరుగుదల నెమ్మదిస్తుంది. • తక్కువ ఉష్ణోగ్రత: వేర్ల పెరుగుదల ఆగిపోతుంది మరియు మొక్కలు చనిపోవచ్చు. • ప్రధాన ఉష్ణోగ్రత నియంత్రణ లక్ష్యం: వేర్ల ఉష్ణోగ్రతను 25-30°C మధ్య నిర్వహించడం. • దీర్ఘకాల ప్రభావం: అధిక ఉష్ణోగ్రత వేర్ల పెరుగుదల రేటును తగ్గిస్తుంది, తద్వారా నీరు మరియు పోషకాల శోషణ తగ్గుతుంది.	ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ • ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಪಮಾನ: ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಬೇರು ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. • ಕಡಿಮೆ ತಾಪಮಾನ: ಬೇರು ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳು ಸಾಯಬಹುದು. • ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತಾಪಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುರಿ: ಬೇರಿನ ತಾಪಮಾನವನ್ನು 25-30°C ನಡುವೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಿ. • ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಪರಿಣಾಮ: ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಪಮಾನ ಬೇರು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ನೀರು ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಹೀರಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.	મરચાં વૃદ્ધિ અને વિકાસ • ઉચ્ચ તાપમાન: જમીન અને પાણીનું તાપમાન વધતાં મૂળ વૃદ્ધિ ધીમી પડે છે. • નીચું તાપમાન: મૂળ વૃદ્ધિ અટકી જાય છે અને છોડ મરી શકે છે. • મુખ્ય તાપમાન નિયંત્રણ ઉદ્દેશ: મૂળનું તાપમાન 25-30°C વચ્ચે જાળવવું. • લાંબા ગાળાની અસર: ઉચ્ચ તાપમાન મૂળ વૃદ્ધિ દરને ઘટાડે છે, જેથી પાણી અને પોષક તત્વોનું શોષણ ઓછું થાય છે.
Seed Treatment	Seed Treatment Treat seeds with Trichoderma viride @ 4 g/kg seed or Pseudomonas fluorescens @ 10 g/kg before sowing to prevent fungal diseases. For chemical treatment: Captan or Thiram @ 2 g/kg seed.	बीज उपचार बुरशीजन्य रोगांपासून संरक्षण करण्यासाठी पेरणीपूर्वी बियाणांवर ट्रायकोडर्मा विरिडे @ 4 ग्रॅम/किलो बीज किंवा स्यूडोमोनास फ्लुरोसेन्स @ 10 ग्रॅम/किलो बी चोळणे करा। रासायनिक बीजप्रक्रिया: कॅप्टन किंवा थिरम @ 2 ग्रॅम/किलो बीज.	बीज उपचार फंगल रोगों से बचाव के लिए बुवाई से पहले बीजों को ट्राइकोडर्मा विरिडे @ 4 ग्राम/किलो बीज या स्यूडोमोनास फ्लोरेसेंस @ 10 ग्राम/किलो बीज से उपचारित करें। रासायनिक उपचार: कैप्टन या थिरम @ 2 ग्राम/किलो बीज।	બીજ સારવાર ફંગલ રોગોથી રક્ષણ માટે વાવણી પહેલાં બીજને ટ્રાઈકોડર્મા વિરિડે @ 4 ગ્રામ/કિલો બીજ અથવા સ્યૂડોમોનાસ ફ્લોરેસેન્સ @ 10 ગ્રામ/કિલો બીજ સારવાર કરો. રાસાયણિક સારવાર: કેપ્ટન અથવા થિરમ @ 2 ગ્રામ/કિલો બીજ.	விதை சிகிச்சை பூஞ்சை நோய்களிலிருந்து பாதுகாக்க விதைப்பு முன் விதைகளை ட்ரைகோடெர்மா விரிடே 4 கிராம்/கிலோ விதை அல்லது சூடோமோனாஸ் ஃப்ளோரெஸ்சென்ஸ் 10 கிராம்/கிலோ விதை சுத்திகரிக்கவும். வேதியியல் சிகிச்சை: கேப்டான் அல்லது தைரம் 2 கிராம்/கிலோ விதை.	విత్తనాలు శిలీంధ్ర వ్యాధుల నుండి రక్షించడానికి విత్తనాలు విత్తే ముందు విత్తనాలకు ట్రైకోడెర్మా విరిడే @ 4 గ్రా/కి.గ్రా విత్తనం లేదా సూడోమోనాస్ ఫ్లోరెసెన్స్ @ 10 గ్రా/కి.గ్రా విత్తనం చికిత్స చేయండి. రసాయన చికిత్స: కాప్టాన్ లేదా థిరామ్ @ 2 గ్రా/కి.గ్రా విత్తనం.	ಬೀಜ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ರೋಗಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆಗೂ ಮುಂಚೆ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ವಿರಿಡೆ @ 4 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ ಅಥವಾ ಸೂಡೋಮೊನಾಸ್ ಫ್ಲೋರೆಸೆನ್ಸ್ @ 10 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ: ಕ್ಯಾಪ್ಟಾನ್ ಅಥವಾ ಥೈರಮ್ @ 2 ಗ್ರಾಂ/ಕೆಜಿ ಬೀಜ.	બીજ સારવાર ફંગલ રોગોથી રક્ષણ માટે વાવણી પહેલાં બીજને ટ્રાઈકોડર્મા વિરિડે @ 4 ગ્રામ/કિલો બીજ અથવા સ્યૂડોમોનાસ ફ્લોરેસેન્સ @ 10 ગ્રામ/કિલો બીજ સારવાર કરો. રાસાયણિક સારવાર: કેપ્ટન અથવા થિરમ @ 2 ગ્રામ/કિલો બીજ.
Weed Management	Weed Control First hand weeding at 25–30 days after transplanting and second after 50–55 days. Mulching with plastic or organic residues helps control weeds and retain moisture. Avoid deep hoeing near roots.	तण नियंत्रण पहिली खुरपणी लागवडीनंतर 25-30 दिवसांनी आणि दुसरी तण काढणी 50-55 दिवसांनी करावी. प्लास्टिक किंवा सेंद्रिय अवशेषांचे आच्छादन तण नियंत्रण करण्यास आणि ओलावा टिकवून ठेवण्यास मदत करते. मुळांजवळ खोल खुरपणी करणे टाळावे.	खरपतवार नियंत्रण: पहली निराई प्रत्यारोपण के 25-30 दिन बाद करें और दूसरी निराई 50-55 दिन बाद करें। प्लास्टिक या जैविक अवशेषों से मल्चिंग खरपतवार को नियंत्रित करने और नमी बनाए रखने में मदद करती है। जड़ों के पास गहरी निराई से बचें।	નીંદણ નિયંત્રણ: પ્રથમ નિંદામણ રોપણ પછી 25-30 દિવસે અને બીજું નિંદામણ 50-55 દિવસે કરો. પ્લાસ્ટિક અથવા કાર્બનિક અવશેષોનું મલ્ચિંગ નીંદણ નિયંત્રણ અને ભેજ જાળવવામાં મદદ કરે છે. મૂળ નજીક ઊંડી ખેડ ટાળો.	களை கட்டுப்பாடு: நடவு செய்த 25-30 நாட்கள் கழித்து முதல் கை களையெடுப்பு மற்றும் 50-55 நாட்கள் கழித்து இரண்டாவது கை களையெடுப்பு செய்யவும். பிளாஸ்டிக் அல்லது இயற்கை எச்சங்களால் மூடாக்கு செய்வது களைகளை கட்டுப்படுத்தவும் ஈரப்பதத்தை தக்கவைக்கவும் உதவுகிறது. வேர்களுக்கு அருகில் ஆழமான கொத்தி விடுதலை தவிர்க்கவும்.	కలుపు నియంత్రణ నాట్లు వేసిన త